

Geachte collega,

Met genoegen hebben wij de aanmelding van uw leerlingen voor de Voorronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2019 ontvangen.

De Voorrondetoets

Wij vragen u de toets af te nemen gedurende twee klokuren (120 minuten) in de periode tussen 12 en 25 januari 2019. Uitgaande van de voor een Olympiade onontbeerlijke sportiviteit vragen wij u om de toets af te nemen, de opgaven weer in te nemen en geen ruchtbaarheid te geven aan het flexibele tijdstip van afname van de toets. Op deze wijze denken wij een redelijke waarborg te hebben voor de vergelijkbaarheid van de werken.

Leerlingen dienen tijdens de toets de beschikking te hebben over een exemplaar van De Grote Bosatlas (54e of 55e editie) of Alcarta (1e editie). We willen u verzoeken erop toe te zien dat de leerlingen de naam en de editie van de gebruikte atlas noteren op hun antwoordblad. Daarnaast mogen ze gebruik maken van een rekenmachine, een liniaal of een geodriehoek en kladpapier. De toets wordt gemaakt op officieel schoolpapier.

Correctie

Wij vragen u het gemaakte werk te corrigeren volgens het bijgevoegde correctiemodel, met inachtneming van de scoringsvoorschriften. De scores van uw kandidaten dient u vervolgens op het te kopiëren scoreformulier (achterin de toelichting voor docenten) in te vullen. Dit formulier en de werken van de leerlingen met een score van 35 punten of meer van uw school ontvangen wij graag zo snel mogelijk en uiterlijk 8 februari aanstaande bij de SLO. Opgaven, die na deze datum binnenkomen, kunnen in verband met een strakke planning helaas niet meer in behandeling genomen worden. U kunt de werken (indien gewenst aangetekend) als volgt adresseren:

SLO Nationale Aardrijkskunde Olympiade
t.a.v. mevrouw M. Kremer
Postbus 2041
7500 CA Enschede

De ingestuurde werken worden nogmaals bekeken door de correctiecommissie van de Olympiade, waarna de beste 15 kandidaten worden uitgenodigd voor de Eindronde. Correspondentie over de Voorronde is niet mogelijk. De uitslag van de tweede correctie is bindend. De door u ingestuurde werken worden niet geretourneerd. Ze worden na de prijsuitreiking vernietigd.

Eindronde Olympiade

De resultaten van de voorronde worden op 1 maart bekendgemaakt aan de scholen van de eindrondedeelnemers. De Eindronde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2019 wordt gehouden van 5 tot en met 7 juni 2019 bij Hogeschool Zeeland te Middelburg. De deelnemers aan de Olympiade, hun docenten en de schoolleiding ontvangen hierover informatie op school. Vanwege de reisafstand is er voor leerlingen een mogelijkheid op dinsdagavond te arriveren. Indien u naar aanleiding van de voorrondetoets of de Olympiade Aardrijkskunde nog vragen heeft, dan kunt u contact opnemen met:

SLO, Frederik Oorschot, telefoonnummer: 053-4840254, email: f.oorschot@slo.nl.

Wij wensen uw kandidaten veel succes!

Correctievoorschrift Voorrunde Nationale Aardrijkskunde Olympiade 2019

Aanwijzingen voor de docent/corrector

Algemene regels

- 1 De docent/corrector is verplicht het scoringsvoorschrift voor de scoring van de Voorrunde van de Nationale Aardrijkskunde Olympiade toe te passen.
- 2 De docent/corrector doet een scorevoorstel. De correctiecommissie bepaalt de eindscore.
- 3 De correctiecommissie van de Olympiade bepaalt de rangorde van de beste 15 kandidaten.
- 4 De uitslagen van Voorrunde en Eindronde zijn bindend. Deelname aan de Olympiade impliceert aanvaarding van deze condities.

Scoringsregels

- 1 De docent/corrector vermeldt de scores per (deel)vraag in de kantlijn van het werk. De totaalscore van iedere kandidaat wordt op een aparte lijst vermeld.
- 2 Bij de scoring van een onderdeel van het schriftelijk werk zijn alleen hele punten geoorloofd. Een toegekende score kan nooit lager zijn dan 0.
- 3 Een volledig juiste beantwoording van een vraag levert het aantal punten op dat in het antwoordmodel als maximumscore staat aangegeven.
- 4 Voor het schriftelijk werk kunnen maximaal 50 scorepunten toegekend worden.
- 5 Indien een gegeven antwoord niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist gekwalificeerd kan worden, moet het aantal beschikbare punten geheel of gedeeltelijk aan het gegeven antwoord worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel.
- 6 Bij de 'uitlegvragen' wordt gelet op de volledigheid van de uitleg. Bij een volledige uitleg moet meestal een oorzaak en een gevolg daarvan worden gegeven. Voor zo'n volledige uitleg zijn meestal 2 scorepunten te verdienen. Voor een uitleg die gedeeltelijk juist is, kan de beoordelaar een deelscore toekennen. Bij 'beredeneer-' of 'beschrijf vragen' moet het antwoord vaak bestaan uit een aantal stappen. Het aantal stappen correspondeert met het aantal te behalen scorepunten.
- 7 Indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 8 Indien een kandidaat bij een opsomming meer antwoorden geeft dan er expliciet gevraagd worden, dan komen alleen de eerst gegeven antwoorden voor beoordeling in aanmerking.
- 9 Bij sommige vragen moet er eerst een keuze gemaakt worden die vervolgens toegelicht / beargumenteerd moet worden. Vaak wordt er dan voor deze keuze geen score toegekend, maar wel voor een juiste/passende toelichting/argumentatie.

N.B.

Het verdient aanbeveling het scoren van het werk per vraag uit te voeren en tijdens de scoringsprocedure de volgorde van werken enkele keren te wijzigen. Dit om ongewenste beoordelingseffecten tegen te gaan.

4 Beoordelingsmodel

	Antwoord	Scores

A Tien meerkeuzevragen

- 1 maximumscore 1
C
- 2 maximumscore 1
B
- 3 maximumscore 1
D
- 4 maximumscore 1
C
- 5 maximumscore 1
D
- 6 maximumscore 1
B
- 7 maximumscore 1
B
- 8 maximumscore 1
B
- 9 maximumscore 1
A
- 10 maximumscore 1
A

Vraag	Antwoord	Scores

B Crisis in Venezuela

- 11 maximumscore 3**
- Juiste economisch kenmerken waaruit blijkt dat Venezuela **wel** een perifeer land is, zijn: 1
 - Venezuela heeft een eenzijdige uitvoer (van aardolie) naar één land / de Verenigde Staten.
 - Venezuela heeft een lage kredietwaardigheid.
 - Venezuela heeft een hoge inflatie.
 - Juiste economische kenmerken waaruit blijkt dat Venezuela **geen** perifeer land is, zijn: 1
 - Een groot deel van de beroepsbevolking werkt in de tertiaire sector / dienstensector.
 - Slechts een klein deel van de beroepsbevolking werkt in de primaire sector / landbouwsector.
 - Juiste demografische kenmerken waaruit blijkt dat Venezuela **geen** perifeer land is, zijn: 1
 - De levensverwachting is relatief hoog.
 - Het geboorte- en sterftcijfer is relatief laag.
- 12 maximumscore 2**
- Uit de redenering moet blijken dat:
- Venezuela een eenzijdige uitvoer van aardolie heeft 1
 - waardoor een dalende aardolieprijs leidt tot sterk dalende nationale inkomsten (en er tekorten komen op de nationale betalingsbalans) 1
- 13 maximumscore 2**
- Mensen uit een hoge sociaal-economische klasse / die rijk zijn / die hoogopgeleid zijn 1
 - Uit het antwoord moet blijken dat het vrijwel onmogelijk is om in een socialistisch land de eigen rijkdom te behouden / te vergroten 1
- 14 maximumscore 2**
- Brazilië: voor veel migranten speelt de nabijheid van (het relatief rijke) Brazilië een rol om daar toch naartoe te migreren 1
 - Verenigde Staten: de Verenigde Staten zijn in Amerika het meest welvarende land 1

Vraag	Antwoord	Scores

15 maximumscore 2

Uit de uitleg moet blijken dat

- de eilanden Aruba, Bonaire en Curaçao (die onderdeel zijn van het Koninkrijk der Nederlanden) aan Venezuela grenzen / dicht bij Venezuela liggen (oorzaak) 1
- waardoor ook gebieden die binnen de Nederlandse invloedssfeer liggen te maken krijgen met vluchtelingenstromen uit Venezuela / voedsel- en/of brandstoftekorten door een stagnerende aanvoer uit Venezuela (gevolg) 1

16 maximumscore 3

- Een juiste reden waarom de ingestelde Mijnboog op korte termijn een oplossing kan zijn: door de aanwezigheid van buitenlandse en binnenlandse bedrijven wordt de illegale handel lastiger voor / uit handen genomen van criminele organisaties 1
- Een juiste reden vanuit de economische dimensie is: de aanwezigheid van buitenlandse bedrijven kan op langere termijn zorgen dat winsten uit de exploitatie van de mijn naar het buitenland vloeien 1
- Juiste redenen vanuit de dimensie natuur zijn: 1
 - Door grootschalige mijnbouw worden landschappen / (kwetsbare) ecosystemen aangetast.
 - Door grootschalige mijnbouw kunnen milieuproblemen ontstaan.

C Fore-arcs en back-arcs

17 maximumscore 3

- A Aleoetenbekken / Beringzee
- B Koerilen
- C Pacifische Plaat
- D (Zuid-)Fijibekken

- indien vier antwoorden juist 3
- indien drie antwoorden juist 2
- indien twee antwoorden juist 1
- indien minder dan twee antwoorden juist 0

18 maximumscore 2

Een juiste uitleg is:

- oude oceaankorst heeft een hoge dichtheid / is relatief zwaar en duikt daardoor makkelijk de mantel in / onder de bovenliggende plaat (oorzaak) 1
- waardoor de bovenliggende plaat mee naar beneden / achteren wordt getrokken en opgerekt wordt (gevolg) 1

Vraag	Antwoord	Scores
19	maximumscore 3 Uit de beschrijving moet blijken dat:	
	de (langzaam) subducerende / wegduikende plaat (bijvoorbeeld de Juan de Fuca of Pacifische Plaat) onder een kleine hoek / moeizaam onder de bovenliggende plaat schuift (bijvoorbeeld de Noord-Amerikaanse of Zuid-Amerikaanse Plaat)	1
	waardoor de bovenliggende plaat achter de subductiezone in elkaar / omhoog geduwd wordt	1
	Juiste gebergtes zijn: Andes (in Zuid-Amerika) / Coastal Range (in Noord-Amerika)	1
20	maximumscore 2 Uit de uitleg moet blijken dat:	
	Barbados dicht bij de diepzeetrog ligt (oorzaak)	1
	waardoor de subducerende plaat nog niet gesmolten is (en er dus geen magma omhoog kan komen) (gevolg)	1
21	maximumscore 2 Uit de uitleg moet blijken dat:	
	het zuidelijke deel van de diepzeetrog bij de monding van de rivier de Orinoco ligt (oorzaak)	1
	waardoor de diepzeetrog bij het vasteland van Zuid-Amerika wordt gevuld met sediment uit deze rivier (en dus ondieper wordt) (gevolg)	1
D I ♥ Amsterdam, of toch niet...		
22	maximumscore 2	
	Azië	1
	Uit het antwoord moet blijken dat de welvaart (in veel landen) in dit continent de afgelopen twintig jaar sterk is gestegen	1
23	maximumscore 1 A - 1 (Amsterdam, het Venetië van het noorden) C - 3 (kwaliteitstoerisme in de binnenstad) D - 2 (HollandCity, Nederland als toeristische bestemming)	
24	maximumscore 2 Uit de redenering moet blijken dat:	
	het kaartbeeld weinig spreiding in de grote toeristenstroom laat zien	1
	en dat de drukte / het massatoerisme in de binnenstad wordt benadrukt in het toekomstscenario 'Amsterdam, het Venetië van het noorden'	1

Vraag	Antwoord	Scores

25 maximumscore 3

Juiste argumenten zijn:

- Door het toenemend aantal toeristen te spreiden over een groter gebied zal de drukte in Amsterdam beperkt worden (zodat Amsterdam ook een stad blijft om in te wonen).
- Door het toenemend aantal toeristen te spreiden over een groter gebied zullen de inkomsten uit het toerisme over een groter gebied verspreid worden / ook andere gebieden financieel kunnen profiteren.
- Door het toenemend aantal toeristen te spreiden over een groter gebied zal de werkgelegenheid in een groter gebied ook toenemen.
- Door de (relatief) ver van elkaar gelegen toeristische trekpleisters zullen toeristen langer in Nederland / de regio blijven (dan wanneer zij alleen in de binnenstad van Amsterdam blijven).

per juist argument 1

26 maximumscore 3

a Zandvoort	d Muiderslot
b Flevoland	e Keukenhof / Bollenstreek / Lisse
c Zaanse Schans / Zaanstreek	f Volendam / Monnickendam / Marken / Enkhuizen / Hoorn

indien vier antwoorden juist 3

indien drie antwoorden juist 2

indien twee antwoorden juist 1

indien minder dan twee antwoorden juist 0

27 maximumscore 3

Een volledige advertentie bevat de volgende elementen:

- een knipoog naar / een link met Amsterdam (zoals de historische binnenstad en grachten van Utrecht / Zwolle of de Veluwe / Oostvaardersplassen als achtertuin van Amsterdam) 1
- een tegenstelling ten opzichte van Amsterdam waaruit een negatief gevolg van de drukte / grootte / massaliteit van Amsterdam wordt weggenomen (zoals het kleinere en compactere Utrecht en Zwolle of de wildernis / natuur van de Veluwe of de Oostvaardersplassen) 1
- de relatieve nabijheid van de steden / regio's ten opzichte van Amsterdam 1

Opmerking:

bij gebruik van meer dan 150 woorden moet 1 punt in mindering worden gebracht.

Bronvermelding

Opgave A

- bron 1: <http://www.geologyin.com/2015/11/when-did-andes-mountains-form.html>
- bron 2: <https://knmi.nl/nederland-nu/klimatologie/daggegevens/weerkaarten>
- bron 3: <https://olanaflights.wordpress.com/demografisch-transitiemodel/>
- bron 4: <https://www.populationpyramid.net/japan/2017/>
- bron 5: <https://no.wikipedia.org/wiki/Morene#/media/File:Morenejord.JPG>
- bron 6: https://nl.wikipedia.org/wiki/Muhammad_al-Idrisi#/media/File:Al-Idrisi%27s_world_map.JPG
- bron 7: <https://www.gapminder.org>
- bron 8: <https://en.climate-data.org/location/532/>
- bron 9: <https://foxnomad.com/2007/05/24/watch-night-and-day-world-sunlight-map/>
- bron 10: <https://twitter.com/wsrivierenland>
- bron 11: <https://beeldbank.rws.nl/>
- bron 12a: <http://chile.travel/en/where-to-go/north-and-the-atacama-desert>
- bron 12b: <http://www.digitaljournal.com/article/347735>
- bron 12c: <http://www.fmsiwf.com/homepage/chile-vineyards/>
- bron 12d: <https://fem-fem.nl/chili-bucketlist-materiaal/>

Opgave B

- bron 1: NRC, 5 augustus 2018
- bron 2: <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-45304086>
- bron 3: BNDeStem, 30 september 2018

Opgave C

- bron 1: Mathijs Booden, PhD, VakdidacticusInterfacultaire Lerarenopleidingen, Universiteit van Amsterdam
- bron 2: <http://natuurtijdschriften.nl/download?type=document&docid=415178>

Opgave D

- bron 1: Cito
- bron 2: S. van der Drift (2015) <https://www.parool.nl/binnenland/toerisme-in-amsterdam-inventief-in-kaart-gebracht-via-sociale-media~a4090094/>

Scoreformulier Voorrunde Aardrijkskunde Olympiade 2018

Naam school

Postadres

Postcode en plaats

Telefoon school

Naam docent(e)

Telefoon privé

De toets is afgenomen op maart 2018 van tot uur.

	Naam leerling	(Totaal)score in punten
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		

Bij meer dan 15 kandidaten kunt u dit formulier kopiëren en doornummeren.

Datum Handtekening